

Od nowego roku darmowa pomoc prawna bardziej dostępna

2018-11-09

Od 1 stycznia 2019 r., w związku z nowelizacją ustawy, zmienią się niektóre zasady udzielania mieszkańcom nieodpłatnej pomocy prawnej. Do darmowych porad prawnych dołączy nieodpłatne poradnictwo obywatelskie, a dostęp do obu tych form przysługiwać będzie każdemu, kto złoży pisemne oświadczenie, że nie jest w stanie ponieść kosztów odpłatnej wizyty u prawnika. Kraków rozpoczął już przygotowania do organizacji punktów nieodpłatnej pomocy prawnej w 2019 roku.

Obecnie w naszym mieście funkcjonuje 31 punktów, w których udzielane są darmowe porady prawne. Ta liczba się nie zmieni, ponieważ jest ściśle uzależniona od liczby mieszkańców. Zmieni się natomiast zakres zadań realizowanych przez punkty. Od nowego roku będą do nich należały: poradnictwo prawne, poradnictwo obywatelskie, mediacja oraz działania o charakterze edukacyjnym. Oczywiście – wszystko bezpłatnie dla mieszkańców.

Już wiadomo, że obsługę 15 punktów, w których udzielana będzie nieodpłatna pomoc prawna, zapewnią adwokaci i radcy prawni zrzeszeni w Okręgowej Radzie Adwokackiej i Okręgowej Izbie Radców Prawnych – 2 listopada tego roku Gmina Miejska Kraków podpisała z tymi instytucjami porozumienie przedłużające współpracę na dotychczasowych zasadach. Podpisy pod dokumentem złożyli prezydent Krakowa Jacek Majchrowski, dziekan Rady Okręgowej Izby Radców Prawnych w Krakowie Marcin Sala-Szczypiński oraz wicedziekan Okręgowej Rady Adwokackiej w Krakowie Piotr Ochwat.

Prowadzenie pozostałych 16 punktów zostanie powierzone organizacji pozarządowej wyłonionej w otwartym konkursie ofert, z tym że od nowego roku w 8 punktach udzielana będzie nieodpłatna pomoc prawna, a w 8 pozostałych – świadczone nieodpłatne poradnictwo obywatelskie. Kolejnym dodatkowym zadaniem będzie prowadzenie działań z zakresu edukacji prawnej. Konkurs został ogłoszony 31 października, a wyłonienie organizacji pozarządowej prowadzącej wymienione punkty powinno nastąpić do 15 grudnia 2018 r. Link do ogłoszenia: www.bip.krakow.pl.

Nowości od 1 stycznia 2019 roku

Od 1 stycznia 2019 r. czeka nas zatem kilka nowości, wprowadzonych w ramach nowelizacji ustawy o nieodpłatnej pomocy prawnej oraz edukacji prawnej (po nowelizacji jej tytuł brzmi: o nieodpłatnej pomocy prawnej, nieodpłatnym poradnictwie obywatelskim oraz edukacji prawnej).

Po pierwsze, zwiększy się dostępność darmowej pomocy prawnej – obecnie ustawa wymienia kilka grup uprawnionych do skorzystania z takiego poradnictwa i jest to zamknięty katalog, od nowego roku natomiast nieodpłatna pomoc prawna, tak samo jak nieodpłatne poradnictwo obywatelskie, przysługiwać będzie każdej osobie fizycznej, która nie jest w stanie ponieść kosztów odpłatnej pomocy prawnej. Wystarczy, że zainteresowany złoży osobie udzielającej porady stosowne pisemne oświadczenie (jego wzór określa ustawa). Oznacza to, że system nieodpłatnej pomocy zostanie otwarty na osoby, które nie zaliczały się dotychczas do żadnej z grup beneficjentów, ale znajdują się w takiej sytuacji materialnej, która uniemożliwia im skorzystanie z odpłatnych usług prawnych.

Nowością będzie także dostęp do nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego – zgodnie z ustawową definicją będą to działania dostosowane do indywidualnej sytuacji osoby

uprawnionej, zmierzające do podniesienia świadomości tej osoby o przysługujących jej uprawnieniach lub spoczywających na niej obowiązkach oraz wsparcia w samodzielnym rozwiązywaniu problemu, w tym, w razie potrzeby, sporządzenie wspólnie z tą osobą planu działania i pomoc w jego realizacji. W szczególności chodzi tu o porady dla osób zadłużonych i porady z zakresu spraw mieszkaniowych oraz zabezpieczenia społecznego. Poradnictwo obywatelskie ma pomóc w poruszaniu się w systemie przepisów prawnych, w tym ułatwić osobom, które uzyskały poradę, a mogą mieć trudności ze zrozumieniem skomplikowanego języka prawniczego, wykorzystanie uzyskanej wiedzy.

Nowe przepisy rozszerzają zakres nieodpłatnej pomocy prawnej – np. poinformowanie osoby uprawnionej o obowiązującym stanie prawnym oraz przysługujących jej uprawnieniach lub o spoczywających na niej obowiązkach będzie obejmowało także kwestie związane z toczącym się postępowaniem przygotowawczym, administracyjnym, sądowym lub sądownoadministracyjnym. Darmowa pomoc prawna zostanie też rozszerzona o sporządzanie projektów pism w określonych sprawach (obecnie mieszkaniowiec może liczyć tylko na pomoc w ich sporządzaniu). Zachowane jednak zostaną dotychczasowe wyłączenia – pomoc nie obejmie pism procesowych w toczącym się postępowaniu przygotowawczym lub sądowym i pism w toczącym się postępowaniu sądownoadministracyjnym. Dodatkową formą pomocy prawnej będzie mediacja (jej zakres został szczegółowo określony w ustawie).

Organizacja pozarządowa prowadząca punkty nieodpłatnej pomocy będzie zobowiązana do przeprowadzenia przynajmniej jednego zadania z zakresu edukacji prawnej w roku – np. poprzez opracowanie informatora czy poradnika, organizację otwartych wykładów, warsztatów czy kampanii społecznych. Ma to poszerzyć wiedzę obywateli o przysługujących im uprawnieniach oraz nałożonych na nich obowiązkach.

Przypominamy, że do końca 2018 roku obowiązują dotychczasowe zasady udzielania nieodpłatnej pomocy prawnej, wyczerpująco przedstawione w BIP: www.bip.krakow.pl.